

ומשום זה אמר לו לא תוכל לראות את פני, ולא את פני, ואינם הפנים כאן, אלא הפנים שלא נראים, במקום שנודע עלת העלות ובמקום שהתגלה, וחסאו של אדם גרם שלא יכל משה להסתפל בו, כל שפן אחר, שעלת העלות הסתלק מהמחשבה שחטא בה אדם, ומשום זה עין לא תשורהו, ומחשבה לא תכילהו, ולא יכולה להשיג אותו, שהוא חי החיים, ובמקום שהוא שורה אין שם מיתה, והמחשבה שהסתלק ממנה בודאי היא חכמה. הלבוש לחכמה הסתומה, בודאי בה חטא אדם, ומשום זה נאמר בו כי עירום אנכי ואחבא.

אמר רבי אלעזר: והרי מפאן משמע שלא חטא במחשבה העליונה, אלא באותה שהיא לבוש ממנה, והוא נשאר באותה שהיא מבפנים, במח בלי קרקפת, ומשום זה ואירא, שהודיע מאותה שלפנים מהמחשבה הסתומה שהיא עלת העלות. אמר לו רבי שמעון: בני, במחשבה שהיא המח אף כף חטא, שזרע יצא משם, שהוא המעיץ של עץ החיים, שהוא אור קדמון ואור צח ואור מצחצח, שלש טפות שנוקמזו בי' העליונה, הקוץ שלמעלה והקוץ שלמטה, ועצם הי' באמצע, וערב שם חשף שהפסיק בין עלת העלות למח הנסתר, ומשום זה פי לא יראני האדם וחי, עד שאותו החשף יעבר משם, וזהו הסוד כי אם עונותיכם היו מבדלים בינכם ובין אלהיכם, ומשום אותו חשף, אין המחשבה יכולה להשיג שם, כל שפן העין, עד שעובר משם אותו החשף, וכמותו למטה יש ענן חשכה, שנאמר בה סכתה בענן לך כו'.

ובגין דא אמר ליה לא (שמורת לג כ) תוכל לראות את פני, ולא אינון פנים הכא אלא פנים דלא נראין, באתר דאשתמודע עלת העלות, ובאתר דאתגלויא, וחובא דאדם גרים דלא יכיל משה לאסתפלא ביה, כל שפן אחרא, דעלת העלות אסתלק ממחשבה דחאב בה אדם, ובגין דא עין לא תשורהו, ומחשבה לא תכילהו, לא יכיל לאשגא ליה, דאיהו חי החיים, ובאתר דאיהו שריא לית מיתה תמן, ומחשבה דאסתלק מניה, בודאי איהו חכמה לבושא לחכמה סתימאה, בודאי בה חאב אדם, ובגין דא אתמר ביה (בראשית ג י) ואירא פי עירום אנכי ואחבא.

אמר רבי אלעזר, והא מהכא משמע דלא חאב במחשבה עלאה אלא בההיא דאיהי לבושא מניה, ואשתאר איהו (דף קטו ע"ב) בההיא דאיהי מלגאו, במוחא בלא קרקפתא, ובגין דא ואירא, דאזדעזע מההיא דלגו מן מחשבה סתימא דאיהו עלת העלות, אמר ליה רבי שמעון, ברי, במחשבה דאיהו מוחא אוף הכי חב דזרעא מתמן נפיק, דאיהו נביעו דאילנא דחיי דאיהו אור קדמון ואור צח ואור מצחצח, תלת טפין דאתרמיזו בי' עלאה, קוצא דלעילא וקוצא דלתתא וגיו באמצעיתא, וערב תמן חשף דאפסיק בין עלת העלות למוחא סתימא, ובגין דא (שמורת לג כ) פי לא יראני האדם וחי עד דההוא חשף אתעבר מתמן, ודא איהו רזא (ישעיה נט כ) פי אם עונותיכם היו מבדלים בינכם ובין אלהיכם, והוא חשף, לית מחשבה יכילא לאשגא תמן, כל שפן עין, עד דאתעבר מתמן ההוא חשף, וכגוונא דיליה לתתא אית עננא חשוכא דאתמר בה (איכה ג מד) סכתה בענן לך וכו'.